

5-8 KLASIŲ MOKINIŲ SAVIJAUTOS GERINIMO SISTEMA

KLAIPĖDOS „SMELTĖS” PROGIMNAZIJOJE

Remiantis “1, 6-7 klasių mokinių savijautos Klaipėdos „Smeltės“ progimnazijoje tyrimo” rezultatais, 2017 m. rugpjūčio 28 d. mokytojų susirinkimo pasiūlymais buvo sukurta 5-8 klasių mokinių savijautos gerinimo sistema Klaipėdos “Smeltės” progimnazijoje (toliau – Sistema). Šios Sistemos paskirtis – laiduoti palankias psichologines sąlygas mokinio ugdymo(-si) procese.

Sistemoje vartojamos sąvokos:

Bendras mokyklinis nerimas - bendra emocinė mokinio būseną, susijusi su įvairiomis įsijungimo į mokyklinį gyvenimą formomis.

Sėkmės pasiekimo frustracija - baimė, trukdanti plėtoti poreikį siekti gerų mokymosi rezultatų.

Privilegija – lengvata, suteikiama geriau besimokančiam mokiniui ar specialiųjų poreikių mokiniui.

Patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

Kad mokiniai nepatirtų bendro mokyklinio nerimo, žinių patikrinimo baimės, mokytojai:

- dažniau skatina, giria mokinius už tinkamą elgesį, o netinkamą mokinių elgesį koreguoja rečiau;
- dažnai kalba su mokiniais apie jausmus,
- moko įvairiais būdais mažinti nerimą, siūlo atlikti įvairius atsipalaidavimo pratimus (antistresinį kvėpavimą ir pan.);
- iš anksto informuoja mokinius apie kontrolinį darbą;
- iš anksto pasako kontrolinio darbo vertinimo kriterijus;
- stengiasi žinių patikrinimus organizuoti dažniau, bet nedidelės apimties;
- pozityviai nuteikia mokinius prieš žinių patikrinimą, t.y. skatina mokinius pozityviai mąstyti – „Man pasiseks parašyti“, „Aš daug žinau“;
- pakalbina labai nerimaujantį mokinį;
- mokiniui, kuris stengiasi mokytis pamokose, ne daugiau kaip du kartus per metus leidžia perrašyti kontrolinį darbą individualiai sutartu laiku, jei mokinys už kontrolinį darbą gavo nepatenkinamą įvertinimą;
- vengia gąsdinimo, pastabų rašymo;
- vengia prie lentos kviesti atsakinėti labai bijantį to mokinį;
- po žinių patikrinimo pakalba su mokiniais, kaip jiems sekėsi, pasako, kad nieko tokio gauti ir nepatenkinamą vertinimą – vadinasi, reikės kitą sykį labiau pasistengti.

Kad mokiniai nepatirtų santykių su mokytojais baimės, mokytojai:

- rodo tinkamą pavyzdį mokiniams, t.y. moka nurimti, valdyti pyktį, kitas emocijas.
- ramiai bendrauja su mokiniais. Tą akimirką, kai pajunta įtampą, širdis pradeda plakti smarkiau, norisi šaukti ar rėkti, sustoja ir padaro pertrauką. Jei reikia, paprašo kolegą, kad pakeistų, sakydamas „Man reikia pakeitimo“. Pertraukos metu mokytojas naudoja pasirinktą nusiramino būdą (pavyzdžiui, išeina į lauką, išgeria stiklinę vandens, suplėšo popieriaus lapą, pasikalba su kitu kolega ir pan.). Nesant galimybės kreiptis pagalbos į kolegą, pasako mokiniams apie

pertraukėlę ir naudoja nusiramino būdą, kurį gali naudoti su vaikais – giliai kvėpuoja, atsigeria vandens ar įjungia ramią muziką ir užsimerkę klausosi ir pan.

- naudoja ramią kūno kalbą;
- stengiasi pradėti pamoką netradiciškai – linksma užuomina, žaidimu, mįsle ar pan.
- stengiasi įtraukti judesio elementus (surasti, pasikeisti vietomis, darbą grupėse ir pan.);
- formuoja mokinių supratimą, kad mokytojas yra žmogus, kuris gali padėti mokiniui;
- vengia nuobodulio, monotoniškumo pamokose;
- neskirsto mokinių pagal pažangumą ar elgesį;
- nekritikuoja mokinių dėl jų išvaizdos, žinių;

Kad mokiniai nepatirtų sėkmės pasiekimo frustracijos (baimės, trukdančios plėtoti poreikį siekti gerų mokymosi rezultatų), mokytojai:

- individualiai kalbasi su mokiniu dėl situacijų, kuriose jis nebesistengia, atsisako dirbti;
- dirbdamas su tokiu mokiniu naudoja individualius, mokiniui priimtinius ugdymo(-si) būdus;
- skiria laiko pokalbiams su mokinio tėvais;
- vadovaudamiesi „Klaipėdos „Smeltės“ progimnazijos smurto ir patyčių prevencijos bei intervencijos vykdymo tvarkos aprašu“ (2017-08-28) reaguoja į patyčias klasėje;
- jei stebi patyčias klasėje, tai organizuoja mokiniams pokalbius apie tinkamą ir netinkamą elgesį, jo pasekmes;
- iš anksto pasako vertinimo kriterijus;
- silpniau besimokantį mokinį skatina už menkiausią pažangą;

Parengė psichologė Dalia Klumbienė